

adesse quoque substantiam N. fide carens Con. unde sensus non decipitur, cujus objecta sunt accidentia, quæ reverà adsunt, prout sensum immutant, dicuntur autem sensus falli occasionaliter, si videlicet intellectus fide non illustratus judicet occasione accidentium per sensus perceptorum. Hinc S. Th. in 4. Dist. 12. Q. 1. a. 1. Q. 2. ad 2. *De substantia rei judicare non pertinet ad sensum sed ad intellectum, cujus objectum est, quod quid est, ut dicitur in 3. de anima, & ideo non accidit ibi aliqua deceptio, quia accidentia sunt ibi, de quibus sensus judicat. sed de substantia verum judicium habet intellectus fide adjutus: nec est inconveniens, quod intellectus absque fide erret in hoc Sacramento: sicut & in aliis, quæ sunt fidei.*

DISPUTATIO XXIII.

De modo, quo Christus est in Eucharistia.

EX dictis refutatus manet hæreticorum ubiquistarum error, qui corpus Christi volunt esse ubique, consequenter in Sacramento Eucharistia esse per ubiuitatem: licet enim Christus quæ Deus sit ubique, quatenus tamen homo non est ubique, ut probant expressa Scripturæ verba Joan. 6. *Cum videret turba, quod Jesus non esset ibi,* Joan. 11. *Ÿ. 15. Nox eram ibi,* Joan. 16. *Ÿ. 28. Relinquo mundum, & vado ad Patrem,* Mar. 16. *Surrexit non est hic.* Et hic error totaliter evertit hoc Sacramentum: quia omnia Sacramenta novæ Legis pendent ab institutione Christi, at positâ ubiuitate corporis Christi ejus corpus in pane esset ante consecrationem, imò ante institutionem Eucharistia: siquidem illam ubiuitatem haberet Christus vi-

unionis hypostaticæ. Supposito igitur Christum esse præsentem vi actionis convertivæ panis & vini in Corpus & Sanguinem Christi sit-

Q U Æ S T I O I.

Quid ponatur vi verborum & quid per concomitantiam?

Certum est, quod totus & integer Christus vi naturalis connexionis & concomitantia, quâ partes Christi Domini, qui jam ex mortuis resurrexit, & non amplius est moriturus, inter se copulantur, existat sub qualibet specie: ita enim definiit Trid. sess. 13. cap. 3. *Verissimum est, tantundem sub alterutra specie, atque sub utraque contineri, totus enim & integer Christus sub panis specie & sub quavis ipsius speciei parte, totus item sub vini specie, & ejus partibus existit;* Ex quo sequitur: quod totus Christus non tantum sub quavis minima parte, quamvis illa post separationem non esset sensibilis, sed etiam sub indivisibilibus tam terminativis quam continuativis in supposito, quod illa dentur, existat: quia tota hostia constat illis omnibus vel ut componentibus, vel ut unientibus, & substantia panis & vini sub iis omnibus existeret ante consecrationem; cum igitur totus Christus sit sub tota hostia non minus, quam prius substantia panis, sequitur certò, quod totus sit etiam sub omnibus particulis minimis & indivisibilibus, sed cum aliqua, ex quibus Christus componitur, possint esse præsentia in hoc Sacramento vi practicæ significationis ipsius formæ consecrationis, aliqua verò contineri in hoc Sacramento propter conjunctionem cum partibus vi verborum significatis; quæritur: quænam vi verborum formaliter & quæ-

nam

De M
nam pr
hoc Sac
DIC
ex vi S
tantia.
ex vi S
comitan
76. 2. 2
Expl
utraque
borum
rum, q
veritas f
quæ pr
stantiar
nificat.
Ergo e
corpus.
contine
Secm
mitante
vinitas
cap. 3.
fuit, /
corpus
specie
corpus
specie
vini &
utraque
tantia,
resurre
lantur.
tum cor
matur t

DE MODO, QUO CHRISTUS EST IN EUCHAR, 441
nam propter conjunctionem & concomitantiam in
hoc Sacramento contineantur.

DICO *Sub speciebus panis est corpus Christi
ex vi Sacramenti, sanguis autem ex reali conconi-*
tantia... sub speciebus verò vini est sanguis Christi
ex vi Sacramenti, corpus autem Christi ex reali con-
comitantia sicut anima & divinitas. S. Th. hic Q.
76. 2. 2. O.

Explicatur & probatur prima Pars: Quod sub
utraque specie corpus & sanguis sit præsens vi ver-
borum: illud ponitur vi Sacramenti vel vi verbo-
rum, quod significatur per verba, & quo posito
veritas formæ subsistit; atqui verba consecrationis,
quæ proferuntur super panem significant hanc sub-
stantiam esse corpus Christi, & forma calicis fig-
nificat, hanc substantiam esse sanguinem Christi;
Ergo ex vi verborum solum sub speciebus panis
corpus, & sub speciebus vini solus Christi sanguis
continetur.

Secunda Pars: Quod sub utraque specie conco-
mitanter præsens sit corpus & sanguis, anima & di-
vinitas definita est à Con. Trident. sess. 13. de Euch.
cap. 3. his verbis: Semper hæc fides in Ecclesia Dei
fuit, statim post consecrationem verum Domini nostri
corpus, verumque ejus sanguinem sub panis & vini
specie unà cum ipsius anima & divinitate existere, sed
corpus quidem sub specie panis & sanguinem sub vini
specie ex vi verborum: ipsum autem corpus sub specie
vini & sanguinem sub specie panis animamque sub
utraque vi naturalis illius connexionis & conconi-
tantia, quâ partes Christi Domini, qui jam ex mortuis
resurrexit, non amplius moriturus, inter se copu-
lantur: divinitatem porrò propter admirabilem illam
eum corpore & anima unionem. Ex quibus hæc for-
matum ratio: illud concomitanter est in hoc Sacra-

mento, quod verbis quidem non exprimitur, illi tamen, quod exprimitur, ita conjungitur, ut sine illo id, quod exprimitur, esse nequeat; atqui corpus & sanguis Christi, quæ per verba exprimentur, non possunt esse sine animâ; quia corpus Christi exsanguis non est, sed vivum & animatum, ergo licet anima per verba consecrationis non exprimat, continetur tamen in Eucharistia concomitanter, item corpus & anima Christi non possunt esse sine divinitate & personalitate verbi, cui per unionem hypostaticam unita sunt, ergo licet divinitas & personalitas verbi ipsaque hypostatica unio per verba consecrationis non exprimat, per concomitantiam tamen est præsens. Et eadem est ratio de omnibus partibus ad integritatem naturæ humanæ pertinentibus.

Obj. I. Per verba consecrationis exprimitur forma corporis & sanguinis Christi; exprimendo enim compositum, exprimo etiam formam compositi: v. g. exprimendo hominem, exprimo formam hominis, animam rationalem; atqui forma corporis & sanguinis est anima rationalis juxta principia Thomistica in physica, ubi rejiciuntur formæ partiales & forma corporeitatis; ergo vi verborum ponitur anima rationalis.

R. Argumentum non plus probare, quàm quod vi verborum ponatur anima, quatenus dat gradum corporis: quia per corpus, quod vi verborum continetur, non potest intelligi sola materia prima, sed materia ut informata per formam corporis, quæ de facto est anima Christi dans gradum corporis. *Dico: de facto*, quia in triduo mortis, quando corpus Christi erat sub forma cadaveris, si tunc fuisset consecrata Eucharistia, neque vi verborum, neque per concomitantiam anima Christi fuisset

ponen-

DE M
ponen
que co
ter præ
ab anir
conne
nem C
Obj
ponitu
nificati
quæ ve
Christ
nalitat
conlec
R.
tur co
natur
nalita
Q.
cum co
R.
loco i
ristia
figura
con n
pend
exter
præ d
quia
bili,
O
organ
denti
denti
R.
tialite
liter e

ponenda, uti neque sanguis sub speciebus panis, neque corpus sub speciebus vini fuisset concomitanter præsens; quia tunc corpus Christi non recepisset ab anima actum & gradum corporis, neque fuisset connexio & concomitantia inter corpus & sanguinem Christi.

Obj. 2. In Sacramento Eucharistiæ vi verborum ponitur corpus Christi quatenus tale; id enim significatur per hanc formam: *Hoc est Corpus meum*, quæ verba minister consecrans profert in persona Christi; atqui corpus Christi quæ tale habet personalitatem verbi; ergo ipsa personalitas verbi & consequenter divinitas ponitur vi verborum.

R. Per verba illa *Hoc est Corpus meum* significatur corpus Christi non quæ tale, sed quod est terminatum personalitate verbi, & consequenter personalitas non formaliter sed connotativè significatur.

Q. 1. An & quæ accidentia sint concomitanter cum corpore Christi?

R. Omnes perfectiones accidentales Christi à loco independentes concomitanter sunt in Eucharistia, *Ratio est*; quia illa accidentia, ut qualitas, figura, organizatio accidentalis habent naturalem connexionem cum corpore Christi; alia verò dependentia à loco videlicet extensio localis, & quæ extensionem localem consequuntur, ut situs, ubi prædicamentale &c. in Eucharistia non inveniuntur: quia Christus est in hoc Sacramento modo indivisibili, & incircumscriptivo.

Obj. 1. Vi verborum ponitur corpus Christi organizatum; atqui non est organizatum sine accidentibus; ergo vi verborum ponuntur ipsa accidentia.

R. Vi verborum ponitur corpus Christi substantialiter & radicaliter organizatum **Con.** accidentaliter organizatum **N.**

Obj. 2. Vi verborum ponitur corpus Christi cum omnibus suis partibus integralibus; ergo unà cum corpore directè ponitur principium distinctionis & divisionis, quod est quantitas.

R. Vi verborum non poni partes in ratione partium sed in ratione substantiæ: transubstantiatio enim est conversio transubstantialis, vi cuius ponitur quidem totum illud, quod ad substantiam corporis pertinet; videlicet: ossa, nervi, carnes &c. sive illis separatis maneret revera corpus essentialiter humanum sive non, ponitur enim corpus perfectè integrum, attamen id quod accidentalem rationem partis tribuit videlicet quantitas non adest nisi concomitanter, quia est proprietas conjuncta corpori.

Q. 2. An personæ aliæ sanctissimæ Trinitatis in hoc Sacramento sint præsentæ concomitanter?

R. Persona Patris & Spiritûs sancti non sunt in hoc Sacramento de rigore per concomitantiam. *Ratio est:* quia concomitanter poni in hoc Sacramento illud dicitur, quod per physicam vel hypostaticam unionem saltem mediatè conjungitur cum corpore & sanguine Christi; atqui hæc divinæ personæ non uniuntur etiam mediante unione hypostatica corpori & sanguini Christi; ergo non continentur per concomitantiam de rigore; *quod addo:* quia tota sanctissima Trinitas speciali quadam ratione, tametsi non sacramentali, est in hoc Sacramento præsens; Persona enim Patris & Spiritûs sancti in hoc Sacramento non tantùm sunt ratione immensitatis, quatenus unà cum verbo divino operantur omnes miraculosos effectus hujus Sacramenti, sed etiam quatenus intrinsecè uniuntur personæ verbi per unitatem & identitatem essentiæ, quæ à Theologis *circuminfessio* appellatur, quâ fit ut si per

De M
per imp
essentia
sent pra
& mutu
rentian

An Co

SUPP
tura
additum
stat ex b
nis & v
sequen
conserv

Supp
meranti
se, exte
bus, div
marius
cuntur,
Philoso

DIC
Sacram
fi. S.

Con
primar
& exte
poris
qui qua
tia, se
tum po
non ad

DE MODO, QUO CHRISTUS EST IN EUCHAR. 445
per impossibile personæ Patris & Spiritûs sancti per
essentiam non forent ubique, specialiter tamen es-
sent præsentés in hoc Sacramento propter intimam
& mutuam divinarum personarum in seipsis exi-
stentiam.

QUÆSTIO II.

*An Corpus Christi in Eucharistia habeat quan-
tatem & possit videri?*

SUPPONO 1. Ex Philosophia Thomistica quan-
tatem esse accidens realiter substantiæ super-
additum, quia ab ea realiter est separabile, ut con-
stat ex hoc mysterio, in quo transubstantiatur pa-
nis & vinum manente quantitate, quæ, ut dicitur in
sequentibus, sine subjecto, cui inhæreat, mirabiliter
conservatur.

Suppono 2. Effectus formales quantitatis nu-
merantur quinque: extensio partium in ordine ad
se, extensio in ordine ad locum, impenetrabili-
bus, divisibilitas, mensurabilitas, inter quos pri-
marius, in quem velut radicem omnes alii redu-
cuntur, est extensio in ordine ad se, ut latius in
Philosophia ostenditur. His suppositis

DICO 1. *Ex vi realis concomitantie est in hoc
Sacramento tota quantitas dimensiva corporis Chri-
sti. S. Th. hic Q. 76. a. 4. O.*

Conclusio contra Durandum, qui existimat, quod
primarius quantitatis effectus sit impenetrabilitas,
& extensio localis, ideò non esse quantitatem cor-
poris Christi in Eucharistia; & contra nominales
qui quantitatem non distinguunt realiter à substan-
tia, sed volunt, quod ea substantiæ superaddat tan-
tum porrectionem eius per locum. *Probat*ur: Si
non adesset quantitas in corpore Christi in Eu-
charistia,

charistia, nulla esset in eo partium organica-
rum distinctio: nam ad hanc diversitatem ne-
cessaria est quantitas; sed absurdum est facere cor-
pus Christi, ut est in Eucharistia, monstruosum &
inorganizatum, imò repugnat verbis illis: *Caro
mea verè est cibus*, Joan. 6. *Hoc est corpus meum*,
(utique organizatum) *quod pro vobis tradetur*, 1.
Cor. 11. & Luc. 22.; ergo necessaria est quanti-
tas in corpore Christi, ut ei primarium suum ef-
fectum nimirum extensionem in ordine ad seip-
sum conferat, & sic organicam distantiam inter
membra Christi constituat; ità ut inter caput &
pectus, collum intercedat, non autem necessaria
est eadem quantitas, ut effectum secundarium:
nempè extensionem in ordine ad locum: eidem
corpori tribuat: hæc enim extensio repugnat exi-
stentiæ corporis Christi sacramentali, qua est totus
in toto & totus in singulis partibus. Unde & fi-
guratum est corpus Christi in Eucharistia: quia
habet quantitatem terminatam in se licet non situa-
lem, ut S. Th. in 4. Dist. 10. a. 2. in fine ait:
*Quamvis Corpus Christi prout est sub Sacramento
habeat partes distinctas & situatas situ naturali non
est tamen assignare in partibus dimensionum panis,
ubi singula partes corporis Christi jaceant: Nec ta-
men sequitur, quod dicamus corpus Christi confu-
sum: quia ordinem habent partes inter se; licet se-
cundum ordinem illum non comparentur ad dimensio-
nes exteriores. Eadem Dist. a. 3. Qlâ 3. ad 2. Ob-
jectionem: quod non esset distinctio in corpore
Christi, si totum esset sub qualibet parte hostiæ re-
spondet: Quod confusio opponitur ordini partium, qui
pertinet ad rationem situs: & quia corpus Christi non
est situalter sub Sacramento: ideò non sequitur ibi
aliqua confusio partium ex hoc, quod in quolibet sig-*

DE N
nato ho
eius: q
corporis
hostia:
ad ino
quantu
est resp
DIC
potest v
Q. 76.
Pro
Christi
qui tale
corpor
Euchar
stat per
dum,
scindit
spectat
potest,
liter:
existen
corpor
a. 7. a
sti vid
quod
existi
sus vi
quent
rioso
cit, ac
glorio
licet g
das à
specie

nata hostia est totum corpus Christi & qualibet pars
ejus: quamvis enim non sit accipere ordinem partium
corporis Christi secundum comparationem ad partes
hostia: tamen est accipere ordinem ipsarum partium
ad invicem in corpore Christi secundum propriam
quantitatem. Ità S. D. ex quibus ad opposita facilis
est responsio.

DICO 2. A nullo oculo corporali corpus Christi
potest videri, prout est in hoc Sacramento. S. Th. hic
Q. 76. a. 7. O.

Probat: Non potest oculo corporali corpus
Christi videri, nisi species emittat per medium; at-
qui tales species Christus in Eucharistia ad oculum
corporeum emittere non potest: cum non existat in
Eucharistia modo extenso & quantitativo, sed exi-
stat per modum substantiæ, hoc est secundum mo-
dum, qui substantiæ per se convenit, prout præ-
scindit ab accidentibus; ergo sicut substantia taliter
spectata ab oculo corporeo naturaliter videri non
potest, ità neque corpus Christi. Dixi: Natura-
liter: quia per absolutam Dei potentiam Christum
existentem sub speciebus Eucharisticis posse oculo
corporeo videri colligitur ex S. Thom. hic Q. 76.
a. 7. ad 2. Dicendum, quod oculus corporalis Chri-
sti videt seipsum sub Sacramento existentem: id est;
quod feratur in corpus suum, quod in Sacramento
existit; ergo ex mente S. Th. aliquis oculus glorio-
sus videt corpus Christi in Eucharistia & conse-
quenter idem non implicat in alio quocunque glo-
rioso oculo divinitus adjuto. Nec obstat, quod loc.
cit, addat S. D. non tamen est simile in alio oculo
glorioso, quia hoc additur ideò, quod alius oculus
licet gloriosus non sit aptus ad naturaliter recipien-
das à corpore Christi in hoc Sacramento existente
species: cum objectum non nisi per species receptas

ab oculo videri possit, quales species corpus Christi in Eucharistia non emittit; oculus autem gloriosus Christi existentis in Eucharistia connaturaliter speciem sui corporis recipit, eò, quod ad modum sui corporis, id est, modo indivisibili & inextenso ibidem existat. Hanc mentem S. Th. esse, patet ex eo, quod dicit in 4. Dist. 11. Q. 1. a. 4. Q. 1. ad 1. *Si oculus Christi extra species Sacramenti existeret, non videt substantiam suam* (scilicet accidentibus affectam) *infra species contentam ex natura gloria, nisi miraculose, & ideo non oportet, quod oculus glorificatus videat, intra species, nisi forte per miraculum.*

Ratio est: Quia corpus Christi in hoc Sacramento existens est intra latitudinem objecti specificativi potentiae visivæ scilicet colorati & lucidi; ergo non implicat corpus illud videri ab oculo corporeo glorioso; licet enim objectum illud pro hoc statu sit improporionatum oculo utpote localiter inextensum, per lumen tamen supernaturale potest reddi aptus oculus ad videndum illud & sic vinci illa improporionatio, sicut per lumen gloriæ intellectus redditur aptus ad videndum Deum clarè, licet à nullo intellectu creato aut creabili sinè tali lumine videri possit.

Obj. 1. Ad videndum aliquod objectum præter lumen requiritur species; atqui has corpus Christi in Eucharistia existens non potest immittere oculo etiam glorioso.

R. Vel Deum posse producere talem speciem corporis Christi in oculo videntis, vel ipsum corpus Christi talem spem per operationem supernaturalem posse emittere.

Obj. 2. Corpus Christi in Eucharistia existens est extra objectum adæquatum potentiae visivæ, quia

De M
quia ob
tentia v
charistia
do quan
stantiæ.

R. C
enim no
tativo &
extensio
se perma
non vide
Deus oc
potest, ve
currente

Q. A
alterari

R. 1.
intellect
tes ab or

2. C
potest re
tio est ad
ensum
tum; a
modo e

iones c
tum fan
talem
corpore
tum qu
tibus,
culum
Christi,
repräsen

3. Q

quia objectum visus est objectum sensibile; cum potentia visiva sit sensus, corpus autem Christi in Eucharistia non est sensibile, utpote non existens modo quantitativo, sed indivisibiliter per modum substantiæ.

R. Corpus Christi absolutè esse sensibile, licet enim non existat in hoc Sacramento modo quantitativo & extenso in ordine ad locum retinet tamen extensionem in ordine ad se & per consequens in se permanet sensibile & visibile, licet naturaliter non videatur, eò quod speciem non emittat, quam Deus oculo corporeo accommodatam producere potest, vel ipsum corpus Deo supernaturaliter concurrente emittere ad oculum potest.

Q. An corpus Christi in Eucharistia possit agere, alterari & pati?

R. 1. Christus in Eucharistia potest elicere actus intellectus & voluntatis non necessariò dependentes ab organis corporeis & actionibus materialibus.

2. Corpus Christi in Eucharistia existens non potest recipere aliquam alterationem, quia alteratio est actio materialis per se requirens patiens extensum simulque requirens contactum illius physicum; atqui corpus Christi in Eucharistia non est modo extenso nec tangi potest, ideoque illæ locutiones quibus dicitur corpus Christi frangi, dividi, cum sanguine misceri utpote alterativam & materiale actionem significantes sunt figuratæ & de corpore Christi non dicuntur, nisi ratione specierum quæ tanguntur, franguntur &c. liquor etiam rubeus, qui aliquando in historiis legitur per miraculum ex sacra hostia effluxisse, non fuit sanguis Christi, sed merus liquor divinitus productus ad representandum sanguinem Christi.

3. Quamvis corpus Christi ut in Eucharistia existens

stans

stans non potuerit pati ab aliquo agente extrinseco, potuit tamen dolere & mori, si quo casu particula consecrata usque ad tempus mortis & passionis Christi fuisset reservata, quia illa conveniunt corpori Christi in Sacramento, quæ illi conveniunt secundum quod in se est; sed sic convenit vivere, mori, dolere &c. illa autem non conveniunt corpori Christi in Sacramento, quæ ipsi conveniunt per comparisonem ad agens extrinsecum; ut irrideri, conspui, flagellari &c.

Q U Æ S T I O III.

De modo essendi & desinendi.

DICO I. *Nulla modo corpus Christi est in hoc Sacramento localiter. S. Th. hic Q. 76. a. 5. in O.*

*Probat*ur ex S. Th. corpus Christi non est in hoc Sacramento sicut in loco, sed per modum substantiæ, eo nempe modo, quo substantia continetur à dimensionibus, succedit enim substantia corporis Christi in hoc Sacramento substantiæ panis, undè sicut substantia panis non erat sub suis dimensionibus localiter, sed per modum substantiæ, ita nec substantia corporis Christi.

Adverte: quod dupliciter res aliqua possit esse in loco primo circumscriptivè, secundo definitivè, circumscriptivè est aliquid in loco, quando totum locatum correspondet toti loco & quælibet pars locati parti loci, & taliter Christus non est in Eucharistia: quia, ut dixi, est totus in tota hostia & totus in qualibet parte hostiæ; Definitivè est aliquid in loco, quando illud intrà sphæram determinati spatii concluditur, sic Angelus licet sit totus in toto & totus in qualibet parte loci, concluditur tamen intrà

certum

De M
cerum
quatum
nec ani
mare,
sensCh
hostia c
mis host
sentia e
tià local
crament
corpori
videtur
& speci
que con
Christi
subje&
addito
sequen
in phys
tis requ
unio hy
argume
vuntur
unionis
DICO
mento,
bus cess
hic Q. 7
Prob
tionis r
sanguis
nis man
cies, ne
do cont
tius nati
Pars

certum spatium, quia Angelus non potest adæquatum spatium connaturalis loci transilire, uti nec anima rationalis plura corpora discreta informare, & tali modo definitivè etiam non est præsens Christus in Eucharistia: quia Christus in nulla hostia coarctatur, sed in innumeris à se remotissimis hostiis invenitur præsens, Christi igitur præsentia est realis quidem, eminentior tamen præsentia locali & definitivâ à Theologis vocari solita sacramentalis, verum, an illa præsentia sit modus corpori Christi & speciebus superadditus dubitatur; videtur respondendum: esse solum corpus Christi & species quatenus se mutuo connotant, actionemque conversivam & conservativam tum corporis Christi sub speciebus panis, tum specierum sine subjecto: quia per hæc sola sine ullo modo superaddito unio corporis Christi cum speciebus & consequenter ipsius præsentia sufficienter salvatur, sicut in physica unio materiæ & formæ connotatis certis requisitis & inter naturam humanam & divinam unio hypostatica sine modo superaddito salvatur, argumenta vero modum distinctum probantia solvantur, ut in physica ea, quæ pro distincto modo unionis substantialis adduci solent.

DICO 2. *Corpus Christi remanet in hoc Sacramento, quousque species sacramentales manent quibus cessantibus desinit esse corpus Christi sub eis. S. Th. hic Q. 76. a. 6. ad 3.*

Probatur: Quamdiu veritas verborum consecrationis moraliter manet, tamdiu manet corpus & sanguis Christi; sed veritas verborum consecrationis manet tamdiu moraliter, quamdiu manent species, nempe in illo temperamento, in quo aliquando continebant substantiam panis & vini, & ultèrius naturaliter continere poterant; Cujus ulterior

ratio est: quia verba consecrationis significant, hoc contentum sub speciebus panis & vini esse corpus & sanguinem Christi; hæc autem veritas tamdiu moraliter manet, quamdiu species servant illud temperamentum, ratione cuius verè esse possunt species panis & vini. Unde sequitur per solam mixtionem liquoris non consecrati cum speciebus consecratis non desinere sub speciebus vini esse sanguinem Christi, quia vi solius mixtionis non ita immutantur accidentia vini, ut sub illis naturaliter consistere non possit substantia vini; aliter est dicendum, si species vini alteri alterius speciei liquori misceantur, qui dividendo species illas corrumpat.

Quæres: Quando species miraculosè mutantur: ut si appareat forma carnis & sanguinis vel pueruli &c. an adhuc maneat præsens corpus & sanguis Christi?

ꝛ. Distinguendo: Vel apparitio fit uni tantùm & ad exiguum tempus, & tunc tantùm est mutatio ex parte oculi, & non ex parte specierum, & consequenter manente temperamento specierum manet Christus præsens; vel fit illa apparitio omnibus & permanenter, & tunc si tanta sit mutatio specierum, ut non maneat dimensio & temperamentum idoneum ad conservandam substantiam panis, si adhuc esset præsens, probabilius est, quod non maneat corpus Christi, illæ tamen species religiosè sunt asservandæ, quia sub illis dimensionibus aliis quando fuit corpus Christi.

QUÆSTIO IV.

An & quomodo Corpus Christi moveatur ad motum specierum?

DICO: Christo non est idem esse secundùm se & esse sub hoc Sacramento. . . secundùm igitur hoc

De mo
hoc esse
sed tant
in O,

Prim
est relin
aliam;
veri in h
non pot
Christus
ergo.

Secun
tinetur t
consecra
ni; sed
etiam m
sti conti
tur, qu
ille spec
recipitur
Christi
corpore
ripiativ
pus au
er præ
pere.

Dice
per acc
le recep
calescer
calorem
cunt.

ꝛ.
Quia ni
rum; a

DE MODO QUO CHRISTUS EST IN EUCHAR. 453
hoc esse non movetur Christus per se secundum locum,
sed tantum per accidens. S. Th. hic Q. 76. a. 6.
in O.

Prima Pars probatur: Moveri per se localiter
est relinquere unum locum localiter, & acquirere
aliam; sed taliter non potest corpus Christi mo-
veri in hoc Sacramento quia, quod non est in loco,
non potest uno loco relicto acquirere alium, sed
Christus non est in hoc Sacramento tanquam loco;
ergo.

Secunda Pars probatur: Corpus Christi ita con-
tinetur sub speciebus post consecrationem sicut ante
consecrationem continebatur substantia panis & vi-
ni; sed hæc ita continebatur, ut motis speciebus
etiam moveretur; ergo eodem modo corpus Chri-
sti continetur sub speciebus, ut illis motis movea-
tur, quod est moveri per accidens; motus tamen
ille specierum non imprimitur corpori Christi, sed
recipitur in speciebus, ad quarum motum corpus
Christi movetur; quia motus localis est aliquid
corporeum & extensivum, sicut etiam ubi circum-
scriptivum, quod est terminus motus localis, cor-
pus autem Christi in Eucharistia indivisibili-
ter præsens non potest tale accidens in se reci-
pere.

Dices: Si corpus Christi ideo dicatur moveri
per accidens: quia species per motum localem in
se receptum moventur, poterit etiam per accidens
calescere vel frigescere: quia species per frigus aut
calorem in se receptum frigescent aut incales-
cunt.

¶. Negando consequentiam Disparitas est:
Quia nihil alterari potest, nisi in se reipsa fiat alte-
rum; ad motum vero localem sufficit, quod ali-

quid in illo, quod novum spatium occupat, aliquo modo contineatur: quia præsentia rei contentæ lequitur præsentiam rei continentis, sic anima rationalis, licet ob receptum in corpore calorem vel frigus non dicatur calefieri vel frige fieri; dicitur tamen ob receptum in corpore motum localem, dum corpus de uno loco transit ad alium, per accidens moveri localiter. Ac ita dicitur corpus Christi elevari, circumgestari, deponi in quantum ad motum specierum ita incipit fieri distans vel indistans à loco, sicut prius substantia panis & vini. Ut inquit S. Th. Opusc. 10. aliàs 11. Q. 34. *Es modo, quo convenit corpori Christi esse in loco ratione dimensionum sacramentalium, convenit sibi moveri in loco.*

Colliges 1. Contra Lutherum Corpus & Sanguinem Christi esse in hoc Sacramento etiam extrinsecum hujus Sacramenti, ut constat ex verbis Christi: *Hoc est corpus meum*, antequam Discipuli hoc Sacramentum sumerent à Salvatore, prolatis; propositio enim practica & operativa, qualis est hæc: *Hoc est enim corpus meum*: hoc habet, ut prolatis verbis sine mora existat, quod pronuntiat, sicut enim cum Deus dixit: *Fiat Lux*: statim sine mora facta est lux. Cum Christus dixit leproso: *Volo mundare*, statim mundatus est à lepra, ita postquam Christus dixit: *Hoc est corpus meum*, & idem Sacerdotes nomine Christi dicunt adest corpus Christi.

Colliges 2. Contra eundem Lutherum & Calvinum Christum Dominum in hoc Sacramento cultu latriæ etiam externo esse adorandum: quia Unigenitus Dei Filius cultu latriæ est adorandus, juxta id Psal. 96. *Adorate eum omnes Angeli ejus*, qui locus refertur ab Apostolo in Epist. ad Hebræos cap. 1. v. 6.

De M
v. 6. C
terra a
exempl
li, qui
24. Tr
naturum i
munda
adorar
tus Dei
Dica
Euchar
buerit c
dos, e
adorar
v.
dam i
adorar
stum,
qui ve
non ve
existit
Col
dabili
quia i
ment
Eccle
stame
lauda
sive I
Josue
circu
tum.
Ob
pugn
corna

¶.6. Cum iterum introducit primogenitum in orbem terra dicit *Et adorent eum omnes Angeli Dei.* Et exemplum hujus adorationis nobis dederunt Angeli, qui Christum adoraverunt Matth. 14. & Luc. 24. Tres magi, qui sine speciali mandato Christum natum in præsepio adorarunt, sicut etiam leprosus mundatus & mulier Chananæ publicè Christum adorarunt, sed in Eucharistia est præsens Unigenitus Dei Filius; ergo.

Dices: Fideles incerti sunt, an Christus sit in Eucharistia; cum incertum sit, an sacerdos adhibuerit omnia necessaria, imò an fuerit verus sacerdos, ergo nequeunt Christum in hoc Sacramento adorare;

¶. Negando Consequentiam: Quia ad vitandam idololatriam sufficit rationabilis existimatio adorantis, dum cultus ille tantum refertur in Christum, qui putatur prudenter esse præsens; sicut qui veneratur inimicum, quem putabat amicum, non veneratur infidelitatem inimici simulantis, sed existimatam ejus fidem & amicitiam.

Colliges 3. Hoc Sacramentum Eucharistiæ laudabiliter in processionibus & ad infirmos deferri: quia imprimis solemnitas ista circumgestatio Sacramenti Eucharistiæ nititur laudabili & universali Ecclesiæ ritu ac consuetudine; Deinde in veteri Testamento figura Sacramenti Eucharistiæ arca Dei laudabiliter in processionibus circumgestabatur, sive Deus id mandasset sive non, ut patet ex Libro Josue cap. 3. & 4. 3. Reg. 8.; ergo etiam potest circumgestari Eucharistia præter Dei mandatum.

Objiciunt Hæretici 1. Circumgestatio illa repugnat institutioni Christi: quia Christus in ultima cœna Discipulos suos facere jussit, quod ipse fecerat,

rat, dicens: *Hoc facite in meam commemorationem*; sed Christus non circumgestavit frustulum panis, sed solum panem Discipulis manducandum præbuit.

¶. Christum Dominum nec circumgestandum nec manducandum panem præbuisse, sed Corpus suum manducandum præbuit, cum qua manducatione non repugnat circumgestatio, neque per hanc circumgestationem deflectit Ecclesia ab institutione Christi, qui gratias agendo & benedicendo hoc Sacramentum instituit, in quem finem etiam hodie Ecclesia hoc Sacramentum circumfert, ut in populo exciteretur devotio erga Christum de morte superata triumphantem.

Objiciunt 2. Nusquam legitur, quod Apostoli divinæ institutionis tenaces circumgestaverint corpus Christi Eucharisticum.

¶. Argumentum ab autoritate negativa nihil probare, cui additur, quod ob pericula, quæ ex publica circumgestatione Eucharistiæ tempore Apostolorum propter infideles imminebant non potuerit fieri sollemnis circumgestatio supererogatoria, sicut modo in pace Ecclesiæ sine periculo fieri potest.

DISPUTATIO XXIV.

De Accidentibus Remanentibus in Eucharistia.

Accidentia in Sacramento Eucharistiæ remanere sensus testantur, qui naturaliter circa objectum suum sibi debitè approximatum non falluntur, verum quomodo & qualiter adsint, intellectus fide instructus inquirat.

QUÆ-

DIG

Prob

haberen
est de fi
consecra
tiali hab
etiam ne
tentum
Sacrame
tia ergo
in subj
color, C
vidunt
quantita
non hab
ergo qu
Quo il
sionem
consec
tium c

Ob

go eff
tus ne

¶.

ter ap
exigit

tamen

Ob

omni
subjec